

Asettamispäätös

1.3.2021

VN/5183/2021
VN/5183/2021-OM-1**Lasten ja nuorten ääni Euroopassa -hankkeen asettaminen****Asettaminen**

Oikeusministeriö on tänään asettanut *Lasten ja nuorten ääni Euroopassa (Barn och ungas röst i Europa)* -hankkeen tukemaan lasten ja nuorten osallistumista päätöksentekoon kansallisella tasolla. Hanke sisältyy Euroopan neuvoston koordinoimaan yhteiseurooppalaiseen *CP4Europe - Strengthening National Child Participation Frameworks and Action in Europe* -hankkeeseen. Suomen hankeosio tukee kansallisen demokratiaohjelman 2025, kansallisen lapsistrategian sekä valtakunnallisen nuorisotyön ja -politiikan ohjelman (VANUPO) toimeenpanoa lasten ja nuorten osallisuutta edistävien toimenpiteiden osalta.

Toimikausi

Hankkeen toimikausi on 1.3.2021-30.4.2023.

Tausta

Hanke sisältyy yhteiseurooppalaiseen hankkeeseen, johon on myönnetty rahoitus EU:n *Rights, Equality and Citizenship (REC)* -ohjelman lapsen oikeuksien edistämiseen tarkoitettusta rahoitushausta¹. Kaksivuotinen hanke käynnistyy huhtikuussa 2021 ja sitä koordinoi Euroopan neuvosto. Euroopan neuvoston ja Suomen lisäksi hankkeeseen osallistuvat Tšekki, Slovenia, Portugali ja Islanti. Suomen hankeosiota koordinoi oikeusministeriö ja kansallisina kumppaneina toimivat lapsiasiavaltuutetun toimisto sekä osana kansallisen lapsistrategian toimeenpanoa sosiaali- ja terveysministeriö ja valtioneuvoston kanslia.

Hankkeella on suoria yhtymäkohtia kansallisen demokratiaohjelman, kansallisen lapsistrategian sekä valtakunnallisen nuorisotyön ja -politiikan ohjelman (VANUPO) tavoitteiden ja toimenpiteiden kanssa.

Partnerimaat on hankkeessa jaettu kahteen fokusryhmään, joista ensimmäinen keskittyy lasten osallistumisoikeuksien arviointiin Euroopan neuvoston kehittämän arviointityökalun

¹ [Hakuilmoitus Euroopan komission verkkosivuilla](#)

(CPAT)² avulla ja toinen CPAT-työkalun sekä muiden lasten osallistumiseen liittyvien työkalujen, menetelmien ja strategioiden kehittämiseen sekä kansallisella että Euroopan tasolla. Suomi pilotoi CPAT-työkalua vuonna 2019³, joten Suomi osallistuu hankkeessa jälkimmäiseen fokusryhmään.

Tavoitteet ja odotetut tulokset

Yhteiseurooppalaisen hankkeen päätavoitteena on vahvistaa lasten osallistumista päätöksentekoon kansallisella tasolla Euroopan laajuisesti. Merkittävin odotettavissa oleva vaikutus on, että lapset (kaikki alle 18-vuotiaat) kaikkialla Euroopassa löytävät erilaisia mahdollisuuksia osallistua päätöksentekoon. Tarkoitus on vahvistaa lasten osallistumismekanismia kansallisella ja paikallisella tasolla sekä kehittää lasten osallistumista tukevaa toimintaa yhdessä lasten osallistumismenetelmiin perehtyneiden ammattilaisten kanssa, lasten osallistumiseen liittyvät erityiset haasteet huomioon ottaen. Erityistä huomiota kiinnitetään haavoittuvassa asemassa olevien ja erityistä tukea tarvitsevien lasten, kuten vammaisten lasten, etnisiin vähemmistöihin kuuluvien tai maahanmuuttajataustaisten lasten osallistumiseen.

Hankkeelta odotetaan muun muassa seuraavia tuloksia:

- Päätöksentekijöiden, lasten parissa työskentelevien ammattilaisten ja lasten tietoisuus lisääntyy lasten osallistumisoikeuksista sekä oikeuksien toteuttamisesta käytännössä;
- Lasten ääni tulee paremmin kuuluviin paikallisella tasolla viranomaisten ja palveluiden kautta ja päättäjien ja ammattilaisten osaaminen lasten näkemysten huomioon ottamiseksi päätöksentekoprosesseissa lisääntyy;
- Tieto ja asiantuntemus lasten osallistumisen sisällyttämisestä päätöksentekoprosessien kaikkiin vaiheisiin paikallisella ja kansallisella tasolla vahvistuu;
- Luodaan mahdollisuuksia osallistavaan, mielekkääseen ja vaikuttavaan lasten osallistumiseen sekä perusteet kestäville osallistumisen menetelmille ja käytännöille.

Suomen kansallisen hankeosion päätavoitteena on kehittää menetelmiä, koota hyviä käytäntöjä ja tuottaa koulutusmateriaalia sekä tarjota koulutusta lasten ja nuorten osallistumisesta. Suomen hankeosion toiminnot ja tavoitteet linkittyvät läheisesti kansallisen demokraatiohjelman, kansallisen lapsistrategian ja valtakunnallisen nuorisotyön ja –politiikan ohjelman toimeenpanoon. Tavoitteena on:

- **Lisätä viranomaisten tietoisuutta** lasten ja nuorten yhdenvertaiseen osallistumiseen liittyvistä oikeuksista, velvollisuuksista ja menetelmistä (mm. haastekampanja ja seminaarit).
- **Edistää moniammatillista yhteistyötä ja nuorten arkista osallisuutta** koulujen ja oppilaitosten lisäksi mm. sosiaali- ja terveydenhuollossa, lastensuojelussa ja maahanmuuttoon liittyvissä palveluissa erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien nuorten näkökulmasta.
- **Testata ja kehittää olemassa olevia ja uusia lasten ja nuorten kuulemisen menetelmiä** valtioneuvostotason strategia-, kehittämis- tai

² [Arviointityökalu Euroopan neuvoston verkkosivuilla](#)

³ [Lisätietoja pilotointihankkeesta ja arviointiraportti oikeusministeriön verkkosivuilla](#)

säädösvalmisteluhankkeissa, erityisesti nuorten tulevaisuuden kannalta tärkeissä aiheissa, lasten ja nuorten moninaiset taustat huomioiden.

- **Kehittää ja ottaa käyttöön kaikilla hallinnon tasoilla uudenlaisia kuulemismenetelmiä**, jotka edistävät erityisesti nuorten, eri kieli- ja kulttuuriryhmien sekä vammaisten lasten kuulemista.
- **Tuottaa koulutusmateriaalia** lasten ja nuorten kuulemisesta valtionhallinnon viranhaltijoille (eOppiva).

Organisointi

Kansallista hanketta koordinoi oikeusministeriö, joka toimii myös kansallisena yhteispisteenä Euroopan neuvoston ja muiden hankepartnerien suuntaan. Oikeusministeriön demokratia ja vaalit -yksikkö vastaa kansallisesta hankehallinnosta ja hankkeen kansallisesta koordinoinnista. Kansallisen hankeosion suunnitteluun ja toteutukseen (sekä erikseen sovittaviin Euroopan tason hanketoimintoihin) osallistuvat lisäksi lapsiasiavaltuutetun toimisto sekä kansallisen lapsistrategian toimeenpanon puitteissa sosiaali- ja terveysministeriö ja valtioneuvoston kanslia. EU-rahoitteiset hanketoiminnot toteutetaan 1.4.2021-31.3.2023 välisenä aikana.

Oikeusministeriö asettaa kansalliselle hankkeelle ohjausryhmän, johon sosiaali- ja terveysministeriötä, valtioneuvoston kansliaa ja lapsiasiavaltuutetun toimistoa pyydetään nimeämään edustajansa.

Lisäksi hankkeessa tehdään yhteistyötä muiden ministeriöiden sekä lasten ja nuorten parissa toimivien kansalaisjärjestöjen ja muiden hankkeen kannalta keskeisten sidosryhmien kanssa.

Kustannukset ja rahoitus

Hanke on saanut rahoituksen EU:n *Rights, Equality and Citizenship (REC)* -ohjelmasta. Yhteiseurooppalaisen hankkeen kokonaisbudjetti on 950 374 euroa, josta Suomen hankeosion osuus on n. 67 000 euroa (tarkentuu maaliskuussa 2021 Euroopan neuvoston ja partnerimaiden välisen konsortiosopimuksen myötä). EU-rahoitusosuus kokonaisbudjetista on 760 299,20 euroa, mikä muodostaa 80 % hankkeen koko rahoituksesta. Hankkeen muu rahoitus on hankekumppaneiden omarahoitusosuutta. Suomen hankeosion omarahoitusosuus (n. 13 500 euroa) on tarkoitus kattaa pääosin henkilötyöllä (projektin hallinta ja koordinaatio oikeusministeriössä).

Allekirjoitukset

Johanna Suurpää
ylivohtaja, osastopäällikkö

Liisa Männistö
erityisasiantuntija

Liitteet	Hankekuvaus
Jakelu	Lapsiasiavaltuutettu VNK Valtioneuvoston kanslia STM Sosiaali- ja terveysministeriö

Tiedoksi Lapsiasiavaltuutetun toimisto, Elina Pekkarinen
OM Ministeriön johto, Pekka Timonen
OM Ministeriön johto, Anna-Maja Henriksson
OM Ministeriön johto, Lisa Palm
OM Ministeriön johto, Malin Brännkärr
OM DJO Demokratia- ja julkisoikeusosasto
VNK STRO Yhteiskuntapolitiikan suunnitteluyksikkö, Johanna Laisaari
STM YTO Lapset ja nuoret -yksikkö, Laura Saarinen
STM YTO Lapset ja nuoret -yksikkö, Sanna Koulu